

(המשך מעמוד 41)

שנקראו החבורות היהודיות והאילוסטרציה היהודית. שאתן הוציא יהודי בשם ליאון פולומבו, לימים חותנו של בראל, אבי אשתו שישנה. היכרו הראשון שלו מפלטינה הוא מגיל 12: היה פסח, שנה לפני הכרות העצמאית. קאהיר, שהיה מלא וגרוש. עמד שם משהו, שליח מישראל, ונאם בצרפתית עילגת, שמאוד הצחיקה אותו. מאז אני זוכר מי שפישט אחד שהוא אמר: בואו לראות את הנוער הנוצץ על חופי תל-אביב. צריך להכין שכצפתית אי-אפשר לומר נוער נוצץ. אפשר להגיש שמש נוצצת, אבל לא נוער. והמישפט המשונה הזה, שעליו חזר השליח מישראל שוב ושוב, נשאר הרוט בזיכרוני. לא הכנתי איזו מין ארץ זו שמרכיבים בה שפה עילגת. אנחנו לא דיברנו או על עליה לארץ, אבל

בשנגמרו לימודי ולימודיה, לקחתי אותה משם ועליתי לארץ. היום היא אשתי. מישפחתי הרחבה של בראל עזבה גם היא את מצריים ומן קצר אחרי. אך רובם הגדול לאירופה ולדרום-אמריקה. מעטים באו לארץ. אביו, אחיו ואחותו עלו אחריו לישראל.

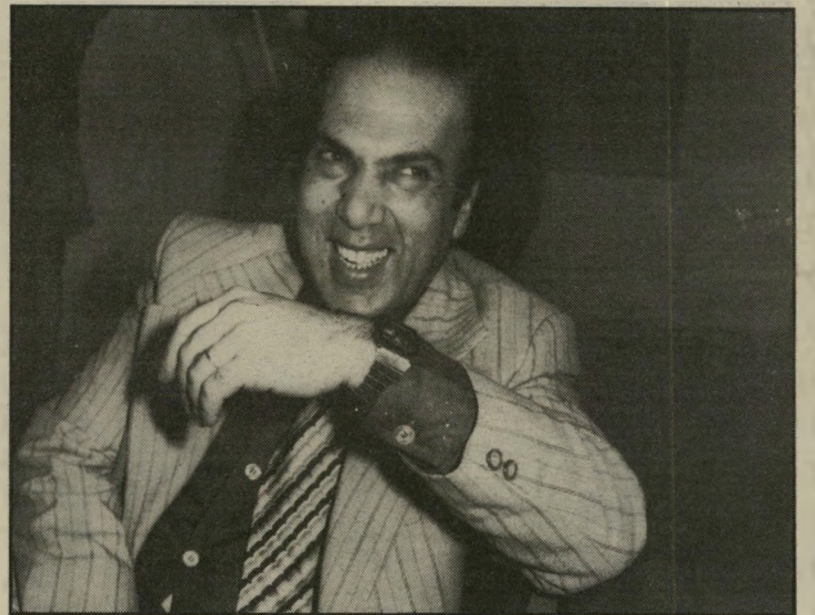
שאריות של סרט

שעלה ב-1957. נשלח ביחד עם עולים חדשים אחרים למעברה בקריית-יובל בירושלים. הם התגוררו תקופה ארוכה באסכסטון, ללא מים וחשמל והוא, שלא ידע מילה אחת בעברית, היה צריך לפרנס את אשתו, את אביו ואת אחותו. אבל על הקטע הזה בחייו אין הוא מרכה דבר: מעולם לא חשבתי על

היה ברור שצריך לעזור ליהודים להקים את המדינה ורוב היהודים בקאהיר תרמו כספים. אחרי מהפיכת הקצינים במצריים הרבים השתנו. פיתאום כל הורים נדחקו הצידה, וזה כאב. אני גרלתי והצטיינתי, ותמיד קיבלתי מילגות — ופיתאום דחקו את רגליי וחשבתי שאולי אני צריך ללכת למקום שבו לא ידחקו את רגליי רק משום שאני יהודי. לפני כן לא היתה מחשבה כזאת. אני גרלתי בחברה קוסמופוליטית. יתכן שאילו הייתי מתאהב בבחורה לא יהודיה, הייתי מתחתן איתה ולא הייתי עולה ארצה. הסיפור הצרפתי שקראתי והפילוסופיה הצרפתית השפיעו עליי אז יותר מאשר הדת היהודית. נראה לי אז שדרת שלי היא חוליה המקשרת אותי לעם. ללא חובות של פולחן מסוחר.

האספקט המיורחי ברכי, לא חשבתי שהמוצא שלי ישמש מיקצוע או ארגומנט להשיג משהו. זמן קצר אחרי שהגיע ארצה הלך בראל למיבחן קול בקול ישראל. מתוך האנשים הרבים שנבחנו ביחד איתו היה היחידי שהתקבל לעבודה במחלקה הערבית של הרדיו. הוא התחיל כקריין פשוט, אבל בתוך שנה, מתוך אמביציה חזקה, הפיק ארבע תוכניות — אחת בענייני מדע, אחת בענייני רפואה ושתיים בענייני אקטואליה. ברומנית הלך למיכללה הבריטית בירושלים ועבר שם קורס כתבים. כמו יקה, רציתי ללמוד בריוק אך עושים כתבות. מכיוון לא ידעתי עברית, הלכתי ללמוד באנגלית. האמת היא שאת כתבותיו הראשונות כתב בראל עוד כשהיה במצריים. בגיל 17, בעיתון צרפתי בקאהיר.

אחרי שנה בארץ התחילה להפריע לו העובדה שהוא אינו יודע עברית. במיוחד משום שרצה להכין פורטאז'ות ברדיו. הוא לא הלך לאלופן, אלא למד לבד: הייתי קונה עיתון מעריב וקורא כל עיתון במשך שבוע, כשאני מוציא את כל

מנהל בראל

בואו לראות את הנוער הנוצץ על חופי תל-אביב!

המילים החדשות ובורק אותן במילון. כשהגעתי אחר-כך, ב-1962, לקורס למדעיה-המדינה איש לא האמין שאני לא ילד הארץ. ב-1964 כבר התחלתי לעסוק בתרגום סימולטאני מעברית. קשה לומר על בראל שהוא ניחן בחוש-צניעות מפותח, אבל לזכותו יאמר שעשה את הדרך לבד והתחיל בארץ מאפט. והוא מלא ביטחון עצמי ומקרין שררה.

לגבי הצלחתו ברכי הארוכה אל פיסגת הטלוויזיה, הדעות חלוקות, ולא יחסרו אנשים שישימו ויטענו שהוא נהג ברכי לא כשרמו. ולא אתיות, וכי שערוריות גדולות כרוכות בשמו. כשבא בראל לטלוויזיה הערבית היתה זו מחלקה בתוך הטלוויזיה העברית. הם לא הצליחו להקים שם חדר-חדשות כמו שצריך. היו נותנים להם שאריות של סרט מכתבות שהם צילמו, והיו אומרים להם לשדר את זה למחרת ככתבה בפני עצמה. עד שאני הגעתי והקמתי מערכת של כתבים בכל הארץ, המתפקדת בצורה מיקצועית.

ביוס-העצמאות, אחרי 28 שנים בשרות-

השידור, יקבל בראל, בשם הטלוויזיה הערבית, את פרס ישראל. הוא די גאה בפרס ואינו מוכן לקבל את הדיעה הרווחת שהטלוויזיה הערבית בירושלים עסוקה בשטיפת-מוח לערבים ביש ראל ובשחטים הכבושים.

הטלוויזיה הערבית יותר פתוחה ויותר ליברלית מהעברית. אנחנו העלינו על המסך אישים שאסור היה לראיין אותם בעברית. אני זוכר שפעם טומי לפיד תקף אותי. כתבים שלו ביקשו לסקר מסיבת-עיתונאים של אנשי אוניברסיטת ביר-זית. הוא אסר עליהם והם הודיעו לו שהדברים כבר שודרו בטלוויזיה הערבית.

אני לא מקבל את זה שיש נושא אסור. יש צורת טיפול אסורה. המסך שלי פתוח ויש שבחים מכל הכיוונים. קיבלנו כל מיני מיכתבים ומיכרקי ברכה על קבלת פרס-ישראל. אפילו ראשי

הוא אינו צנוע במיוחד, הוא מלא ביטחון עצמי ומקרין שררה, אבל הוא עשה את כל הדרך לבד

עיריה אחד בגדה התקשר אליי ואמר לי: אני גאה שהטלוויזיה שלנו קיבלה פרס. הוא אמר את המילה שלנו, וזה מחמיא. עובדה היא שכשמת פאהר קוואסמה, פנו אלינו ממועצת ראשי-העיריות בגדה והעבירו דרכנו את תנחומיהם למישפחה.

נוסף לזה: את מצאת מקום במדינה הזאת שהכניס לחדשות מישו לא יהודי? אצלי, בערבית, כל דוכנת-השחטים היא מאנשי השטחים, והאחראי עליהם הוא איש שטחים שהיה פעם דובר איש'ף באחת המדינות הערביות. והדברים ידועים.

יש בארץ הזאת כולה ערבים ויהודים העובדים ביחד כמו בטלוויזיה הערבית ולא סתם עובדים יחד, אלא מכלים גם האחד בביתו של השני את שעות-הפנאי.

מהדורת החדשות בערבית מחולקת לשלושה חלקים: נושאים ישראליים, נושאי המיורחי התיכון ונושאים בינלאומיים. והחלק השלישי נוגע לערביי ישראל ולערביי השטחים. גם מוקד שלנו מתחלק שווה בשווה בין נושאי שטחים, ישראל, פוליטיקה וערביי ישראל.

צריך להיות מטורף

את הפלסטינים הכיר בראל עוד כשהיה סטודנט במצריים. כמוהו, היו גם הם מיעוט זר, ולכן נדחקו אחרי המהפיכה הצידה. לכן התחבר עימם.

יום אחד, הוא נזכר, אחרי מילחמת 1967, הלכתי ברחוב בשכם. ראיתי בתי-מירקחת וניגישתי לחלון-הראווה לראות מה הם מוכרים. פיתאום ניגש אליי כעל החנות וחייב אותי בשמחה. מתברר שזה אחד הסטודנטים שישב לידי במשך כל זמן הלימודים.

את הטלוויזיה הוא מכיר כבר שנים רבות. ה"בת הזה" הוא קורא למקום, ומבלה בו שעות ארוכות בכל יום. בעיקר מאז מונה למנהל בפועל של הטלוויזיה בעברית.

לא חסר כסף ברשות-השידור, אומר בראל בכיטחון מוחלט, תלוי רק איך מוציאים אותו ועל מה.

מצב העובדים הוא מצב של בילבול. פה יש מעקפים, כולם עוקפים את כולם. המצב פה כמו בצלחת ספאגטי — לא ברור מי כופף למי ומי שייך למי והרוב נחנק במצב הזה.

כששאלתי אותו שוב ושאל מדוע קוראים לו הראיס, ואם נכונה השמועה שבישיבות במחלקת החדשות בערבית כשהוא נכנס, כולם קמים, הוא חושף חיוך, אבל כועס.

כל נושא הראיס אלה נוסחות של דיעות קדומות. לא יתכן שמנהל הערבית, שיושב כל-כך הרבה שנים על מקומו, לא יקראו לו הראיס. יש עניין של נימוס. כשמישהו נכנס לחדר ועומד, או לא נעים לאדם שיושב והוא קם. יש הרגלים. אנחנו גדלנו בנימוס מסויים וברוך ארץ מסיימת.

כשנכנס בראל לתפקיד קיבל, לדבריו, ברכות מרבים מעובדי הבניין. רבים חיוקו את ידיו ואמרו לו שסוף-סוף יש משהו שעובד בבניין ואפשר למצוא אותו גם בשבתות וגם בשעות מאוחרות. הוא עדיין אינו יודע אם יתפתה להמשיך ולהתמודד גם על קדנציה של שלוש שנים. אני לא מתחייב. אהיה מטורף אם אמשך, אבל אני לא יודע. המיכרו תקוע והמועמרים רוצים את התפקיד, והם אנשים מיקצועיים. וחוז, מזה, לי יש טלוויזיה. לא נתכן שאדם אחד יקח את כל הטלוויזיות במדינה. ענת סרגוסטי

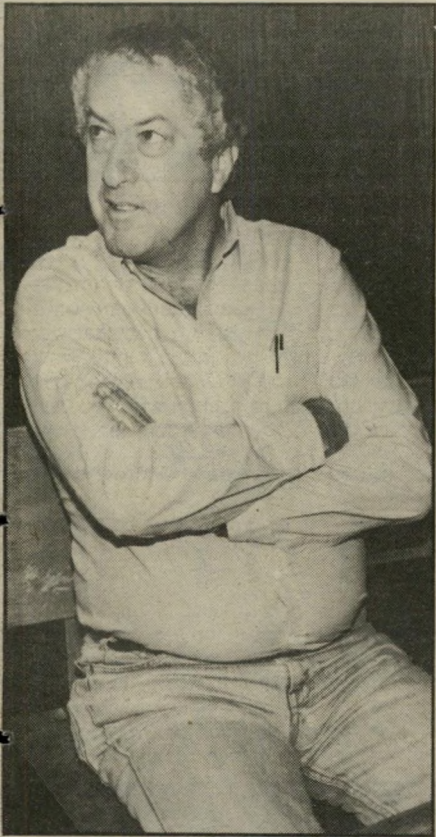
(המשך מעמוד 13)

לביב ותבור אינם מברכים איש עם רעהו כבר שנים אחדות. בזמן עבודתם במערכת העולם-הזה הגיעו לידי עימות בגלל ריעותיהם החלוקות על מיורחי וחבריו. תבור היה ידיר של מיורחי ותמך בו, ואילו לביב היה שונאו של מיורחי ועזר לעיתונאי אבי ולנטיץ להכין את סדרת-הכתבות על הפשע המאורגן, שבה הושמץ מיורחי. (ראה קורא יקר.)

לביב שונא אותי, הוא משמץ ומעליל עליי. אמר תבור מעל דוכן-העדים.

תבור סיים את עבודתו בהעולסהזה רווקא בגלל ידיעה שמסר לביב על נגיש. הוא סירב לתת את שמו לידיעה והוציא את שמו מכותרת העיתון. בגלל מעשה זה נפסקה עבודתו בשבועון. סניגורו של לביב, עורך-הדיון יצחק סגל, חקר את תבור על יחסיו עם מיורחי. נראה היה כי תבור מתקשה להגדיר את יחסיו עם המלונאי. הכרתי אותו בשנת 1975, כאשר כתבתי על הסיטיה של פפה רוקנשטיין ממנו. התייחסתי אליו כעיתונאי אל נשוא של כתבה. אמר. כאשר נשאל אם היו חברים, לא ידע להגדיר זאת: אני מכיר בצירקתו, אם זה מה שנקרא חברים, אבל לא הלכתי לשחק איתו קלפים או לבלות איתו ביחד.

הוא סיפר כי היה נגש עם מיורחי בעיקר בימי שישי במיסעדה ג'קי בתל-אביב. שם היתה

לביב

עימות בגלל מיורחי

מתכנסת מדי יום שישי חבורה של אמנים, סופרים, עורכי-דיון ואנשי-עסקים שאכלו ושווחחו. באחת השיחות הללו, ימים ספורים אחרי ראשי-השנה של 1977, התנהלת השיחה על לביב. מיורחי העלה את פרשת ההלוואה שניתנה ללביב, וכאשר שאל תבור את מיורחי מדוע כתב עליו לביב כתבה אוהרת, כאשר ידועה דעתו על מיורחי, ענה לו המלונאי, אנחנו הברים.

באותה השיחה עצמה דובר גם על הפגישה אצל המפ"ל תבורי. אחרי זמן קצר העלה תבור את עיקרי השיחה על הכתב, כדי שיוכר את הדברים. את המיסחה הזו מסר למישטרה בשנת 1982, כאשר נחקר על פרשת לביב.

בעת מישפט מיורחי-הארץ, שנערך בשנת 1979, העיד תבור לטובת מיורחי ולביב העיד לטובת הארץ. תבור לא ידע להסניר מדוע לא הביא אז את סיפור ההלוואה ללביב ולא הגיש את זיכרון-הדברים. שכחתי על זה, אמר. הסניגור נראה מופתע מכך שמיסמך שנשכח בשנת 1979 עלה לפתע בשנת 1982. בעת חקירת הסיטות של לביב.

בתום חקירתו של תבור לא היה ברור אם הסניגור עומד לטעון כי המיסמך פוברק לצורך המישפט הנוכחי, או כי המיסמך אומנם אמיתי, אך כל הכתוב בו שקר — או שמא חלק מהכתוב בו שקר והיתר אמת. רשימת המתלוננים העומרים להעיד עדיין ארוכה ומסקרנת. בצלאל מיורחי, שמואל פלאטר-שרון, מוניה שפירא, עובדי של שאל אייזנברג ועוד. אילנה אלון